

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (DISCIPLINA URBANÍSTICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 23 de juny de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- No estava conforme amb la tramitació d'un expedient de protecció de la legalitat urbanística, en el qual figura com a denunciant, per la conservació d'una vinya que envaïa la seva finca.
- Havia formulat diverses peticions al Districte en què sol·licitava que es fes la poda de la vinya i, tot i haver-se imposat multes coercitives a la persona contra la qual s'havia incoat l'expedient, no s'havia donat compliment a l'ordre d'execució.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Districte de Sants-Montjuïc** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 1 de juliol de 2022 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 18 de novembre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa la tramitació donada a les peticions formulades per la ciutadana.

CONSIDERACIONS

1. Antecedents del cas

Aquesta Sindicatura ja es va pronunciar sobre aquest mateix tema en una Resolució de data 19 de gener de 2021. En aquest cas, el promotor de la queixa era la persona denunciada.

En la resolució emesa, es feia una valoració de la tramitació de l'expedient de disciplina urbanística AUT-03-2020-00XXX. Per a allò que aquí interessa, es posava de manifest que el ciutadà denunciat, mitjançant escrit de 6 de novembre de 2020, **informava que s'havia donat compliment a l'ordre dictada consistent a podar la vinya en qüestió** deixant que cobrés únicament les parets de la seva finca i les del veí del mateix carrer, que també hi estava d'acord.

En conseqüència, **es recomanava al Districte que comprovés el compliment de l'ordre de conservació i, si fos procedent, procedís a l'arxivament de l'expedient.**

2. Quant a les respostes als escrits de la ciutadana promotora de la queixa

Amb l'escrit de denúncia presentat per la ciutadana en data 31 d'agost de 2020, es va incoar l'expedient de disciplina urbanística referit més amunt. D'aquesta actuació administrativa en va ser informada per escrit de data 20 de setembre de 2020.

El 7 d'octubre de 2020, es va dirigir al Districte per informar-se sobre les actuacions concretes que s'estaven fent en cada moment. En data 20 d'octubre de 2020 se li va donar resposta per escrit per informar-la que el procediment de legalitat urbanística és un procediment reglat en el qual tant la persona denunciant com la denunciada poden presentar les al·legacions i els recursos que estimin procedents. Així mateix, se li comunicava que el canal de queixes i suggeriments no era l'adequat per efectuar

gestions relatives als expedients d'inspecció. En el mateix escrit, se la informava que aquestes gestions calia que fossin registrades per fer-les constar a l'expedient.

En data 31 d'octubre de 2021, va presentar pel mateix canal de queixes i suggeriments una petició perquè la vinya fos podada. Se li va respondre en el mateix sentit que en el cas anterior, i també se la informava novament de l'existència de l'expedient AUT-03-2020-00XXX i se li facilitava el telèfon de contacte del Departament de Llicències i Inspecció del Districte.

Per últim, a la instància presentada el 21 de novembre de 2021 es va donar resposta a la seva petició de vista de l'expedient que es va concretar el 30 de novembre de 2021.

En aquest punt hem de concloure que **el Districte ha donat compliment** a les obligacions que li imposen els articles 21 i 53 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP), que regulen, respectivament, l'obligació de donar resposta als escrits presentats per la ciutadania i els drets de la part interessada en el procediment administratiu.

3. Quant a les actuacions dutes a terme pel Districte

La protecció de la legalitat urbanística està regulada al títol setè del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme (TRLUC). El procediment de protecció de la legalitat urbanística vulnerada el regulen els articles 110 a 119 del Decret 64/2014, de 13 de maig, pel qual s'aprova el Reglament sobre protecció de la legalitat urbanística.

L'article 119 del Decret 64/2014, de 13 de maig, disposa que s'ha de sobreseure el procediment incoat en el cas que, atenent el requeriment corresponent, la persona interessada hagi efectuat la comunicació exigida.

De la documentació que consta a l'expedient AUT-03-2020-00XXX, es constata que la ciutadana promotora de la queixa, en data 31 d'agost de 2020 va presentar un escrit a l'Ajuntament en què sol·licitava que es procedís a la poda de la vinya atès que malmetia les finques adjacents. Per part del Districte es va incoar l'expedient de referència.

En data 1 d'octubre de 2020, els serveis d'inspecció del Districte van emetre un informe en què es recollia que, en data 29 de setembre de 2020, es va inspeccionar l'emplaçament per comprovar l'estat de la vinya i es va observar que estava plantada a la vorera del carrer, adossada a la façana de la propietat. La planta s'havia propagat

per les façanes del carrer, i també començava a expandir-se pel carrer amb el qual feia cantonada.

Les deficiències que es proposava corregir eren podar/tallar la vinya plantada al carrer per evitar que envaís la via pública o en dificultés l'ús.

La resolució d'inici del procediment de protecció de la legalitat urbanística es va dictar el 7 d'octubre de 2020, es va notificar al ciutadà el 16 d'octubre junt amb l'informe dels serveis tècnics, i se li va atorgar el tràmit d'audiència de 10 dies.

Com ja hem comentat, en data 6 de novembre el ciutadà va presentar un escrit d'al·legacions en què informava que s'havia donat compliment a l'ordre de podar la vinya. Tot i això, el 10 de novembre de 2020 se li va ordenar que procedís a netejar, tancar i desratitzar el solar del carrer Fontrodona, 86, en el termini d'un mes.

El 14 de desembre de 2020, el propietari del solar va interposar un recurs d'alçada **en el qual reiterava el compliment de l'ordre de poda** per evitar que envaís la via pública o en dificultés l'ús, o per evitar la molèstia als veïns, de manera que quedava exclusivament en el número 86 del carrer Fontrodona (de la seva propietat), en el número 84, el veí del qual estava d'acord a mantenir-la, i en la cantonada amb Magalhães, 6, local també de la seva propietat.

No consta a l'expedient cap altra actuació per part del Districte, **ni que s'hagi atès la recomanació feta per la Sindicatura** de comprovar el compliment de l'ordre de conservació i, si fos procedent, procedir a l'arxivament de l'expedient.

Des de la Sindicatura de Greuges de Barcelona som conscients que les nostres decisions no són vinculants. Són recomanacions adreçades als òrgans supervisats per tal de millorar les seves polítiques i garantir els drets de la ciutadania. No obstant això, aquesta institució treballa amb esperit col·laboratiu amb el consistori perquè els nostres pronunciaments siguin acceptats i que les recomanacions fetes des d'aquí contribueixin a fer de Barcelona una ciutat més garantista.

Tanmateix, volem posar de manifest que **no sembla adir-se amb els principis de col·laboració, bona administració i eficàcia administrativa** que el Districte no hagi fet cap actuació per comprovar si, efectivament, s'ha donat compliment a l'ordre dictada. En cas d'haver seguit la recomanació formulada per la Sindicatura, possiblement la resolució de l'expedient s'hauria pogut produir dos anys enrere i, a més, s'hauria estalviat temps i recursos tant a la ciutadania com a l'Administració.

També informa el Districte que l'expedient es troba en situació de resoldre el recurs d'alçada (interposat el 14 de desembre de 2020) presentat pel titular de l'expedient. Diu que:

“en tot cas, atenent el sentit del silenci per la no resolució del recurs —tot i ser conscients de l'obligació de l'Administració de resoldre—, podria haver iniciat els tràmits de la jurisdicció contenciosa administrativa.”

En aquest punt, volem recordar que l'incompliment de l'obligació de resoldre de manera expressa en el termini de tres mesos establert legalment per l'article 122 de la LPACAP pot perjudicar o agreujar la situació jurídica de la persona interessada en el procediment.

En efecte, aquesta falta de resposta remetria a la persona interessada el sentit negatiu que la llei atribueix al silenci en aquest cas. No obstant això, el silenci administratiu no es configura com un mecanisme que serveixi per emparar la inactivitat de l'Administració **donant cobertura legal a un fet que no deixa de ser un defecte de funcionament.**

Aquesta institució vol posar de manifest que el silenci administratiu és una pràctica que genera en la ciutadania una inseguretat jurídica i indefensió material que l'obliga a recórrer a la via judicial, cosa que converteix *de facto* en inoperant la via administrativa.

Els **principis de bona administració i eficàcia** impliquen comptar amb una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, respectant els drets i interessos legítims de la ciutadania, i capaç de resoldre els problemes de les persones de manera àgil i eficaç.

Això inclou el **deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenti la ciutadania** i de donar resposta a les sol·licituds que aquesta adreci a l'Administració. Així ho estableix també l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i l'article 53 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, que menciona l'obligació de les administracions públiques catalanes de dictar una resolució expressa en tots els procediments i notificar-la.

La jurisprudència també és eloqüent en aquest sentit, tal com mostra la Sentència del Tribunal Suprem de 28 de maig de 2020 (entre moltes altres):

“[...] el deure jurídic de resoldre les sol·licituds, reclamacions o recursos no és una invitació de la llei a la cortesia dels òrgans administratius, sinó un estricte i rigorós deure legal que obliga tots els poders públics, per exigència constitucional (articles 9.1, 9.3, 103.1 i 106 CE), i la seva inobservança arrossega també el trencament del principi de bona administració, que no només juga en el terreny dels actes discrecionals ni en el de la transparència, sinó que, com a pressupòsit bàsic, exigeix que l'Administració compleixi amb els seus deures i mandats legals estrictes i no s'empari en la seva infracció per causar un perjudici innecessari a la persona interessada.”

El principi de **bona administració** i l'eficàcia dels serveis públics es recullen a l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, als articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola, i a l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic administratiu comú. Aquests drets impliquen disposar d'una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, respectant els drets i interessos legítims de la ciutadania, i que sigui capaç de resoldre els problemes de manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta en l'article XXIII, amb referència a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Sants-Montjuïc no ha estat ajustada a dret ni eficaç** perquè no ha donat compliment a les obligacions que li imposen el Decret 64/2014, de 13 de maig, i la Llei 39/2015, d'1 d'octubre.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sants-Montjuïc** que comprovi el compliment efectiu de l'ordre de conservació i procedeixi, si escau, al tancament i arxivament de l'expedient.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.